

2490. Räisälän pitäjä. 7. Tuhta, luupalasia ja pieniä saviastiain palasia. Sieltä täältä löydettiin.

Kuvat 461-6.

8. Saviastiain palasia, 25 kapp., joista 2 isoa on yhteenliitettyä, 6 pienempää painamalla kuvitettua. Yhteen kuvitettuun saviastian palaseen on sekotettu jotain kiiltävää ainetta ja karvan tapaista kuten nroon 2.

2491.

Hovinsaaren Hynnisien talon läheltä sen eteläpuolella olevasta kalmistosta Th. Schvindt² in kesällä 1886 esille kaivattamat esineet. (Katso Th. Schvindtin kertomusta Muinaistieteelliselle toimikunnalle).

Ensimmäisessä haudassa olivat nrot 1-35. Noin 0,5 à 0,6 meetterin syvyydessä oli

1. Käpristynyttä tulessa ollutta tuhta ja
2. Palaneita luupalasia (ihmisen pää- ja käsivarsiluita).

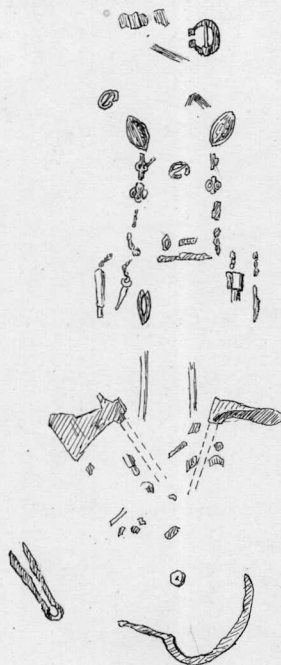
Näitä esineitä ehkä hiukan alempana ja ehkä osaksi niiden kohdalla olivat muut haudan esineet siinä järjestyksessä. eli asemassa kuin vieressä oleva piirustus osottaa.

virt. k. 70.

3. Keritsimet, runsaasti 200 mm. pitkät, kovasti ruostuneet, hienorautaiset.

Kuva 66.

4. Sirppi, 472 mm. pitkä mitattuna pitkin hamaaraa kärjestä varteen, vaan suoraan kärjestä terän al-

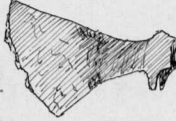

2491.

kuun vain 275 mm.; varsiruoto, jonka pää on kokaksi käännetty, on 106 mm. pitkä.

Kuva 71.

5. Värttänäkivi, 41 mm. leveä ja 21,5 paksu; reikä 9 à 10 mm. laaja; savi, josta kivi on tehty, ei ole poltettu; kiven pinta on särkynyt monesta kohdasta.

Kuva 74

6. Kirves, ohutteräinen, -muotoinen, 168 mm. pitkä; kaso- -jen väli puhdistamisen jälkeen on 139 mm. Kirveen suurin paksuus pienen silmän kohdalla on vain 27 mm.

vrt. k. 69.

7. Kuokka, 152 mm. pitkä, 45 leveä, päästä -muotoinen ja sivulta -muotoinen; kuokan pohjoispuolella oli

(valok.V.A.80:21)

vrt. k. 23.

8. Veitsenrauta, pahasti ruostunut, kahdessa palassa yhteensä 92 mm. pitkä; tämän lähellä

9. Veitsen tupen suupuoli (pronssilevyinen pykälöity suuvanne ja nahkan liitesila, molemmat piirtämällä kuvitetut) ja siihen kiinni ruostunut veitsen varsi, jolla on paksu ruoto, vaan hoikka puu; tupen pronssisilan päällä oli vähän hienorihmaista vaatetta.

Kuva 85

10. Tulusrauta, 31 mm. leveä ja puhdistuneena 85 mm. pitkä, -muotoinen; toisessa päässä oli reikä, johon oli ruostunut kiinni pieni rautarengas.

Kuva 284.

11. Korvalusikka yhtä muotoa ja kokoa kuin nro 35 Koverilan Kekomäen kalmistosta (1489); sen kannassa on pronssinen rengas, joka on riippunut parissa rautarenkaassa; nämä ovat riippuneet toisesta samanlaisesta parista, jotka kolmannesta ja kolmannet leveämmästä pronssirenkaasta, johon on toisia rautarenkaita takertunut; rautarenkaat ovat noin 12 mm. laajat. - Korvalusikan länsipuolella oli

2491. Räisälän pitäjä. 12. Veitsi, josta on terää jäljellä ainoastaan noin 30 mm. pituudelta. Noin 100 mm. pitkän puuvarren ympäri on koko sen pituudelta käännetty pronssilevy, joka sekkin jo on osaksi murtunut.
- Edellisien pohjoispuolella ja vieressä oli
- vt. k. 379*
" " 381. 13. Rautaketjun palasia, kovasti ruostuneita, iso joukko; ketjunpalaset ovat, ainakin enimmäkseen, laaditut 10 mm. laajoista rautarenkaita, joita aina on pari rinnakkain. - Rengaspalasien ruosteeseen on takertunut paljon vaatetta, jota lienee kolme eri laatua (yksi ehkä ripsureunaista). - Ketjun palasiensa ohella oli
- vt. k. 308.* 14. Vyösoljen tapainen, rautainen, 33 mm. leveä ja 24 pitkä, pahasti ruostunut.
- vt. k. 276.* 15. Pronssinen ketjunnäppäri samaa muotoa kuin 2489:72 ja 80 sillä eroituksella vain että sivuspiraalin siassa on sisäkkäisiä pyöriöitä.
- Kuva 268.* 16. Pronssitorvi samaan muotoon vivahtava kuin nro 699 Aspelinin kuvateoksessa. Toisessa korvakkeessa riippuu hanhenjalan tapainen heli, toisessa pronssirengas ja palanen hienoa nahkapaulaa; torven sisässä taas on solkea ja kannatinta yhdistävä nahkapaula.
- vt. k. 265.* 17. Pronssinen soikea kupurasolki samaa tyyppiä kuin nro 1635 Aspelinin kuvateoksessa. Palkimen kannassa on kiinni pala vastamainittua nahkapaulaa. Rautaisen palkimen ruosteeseen on takertunut
- vt. k. 403.* 18. Vaatetta kahta laatua, vaan vähäisen vain. Edellisien itäkoillisella puolella olivat 19-23.
- vt. k. 276.* 19. Ketjunnäppäri yhtäläinen kuin 15.

2491. 20. Pronssitorvi toista muotoa kuin pari 16, Räsälän pahasti ruostunut; toinen korva on poissa; pitäjä. *virt.k. 269.* torven sisässä on nahkapaula.
- virt.k. 265.* 21. Kupurasolki yhtäläinen kuin 17, vaan huonommin säilynyt. - Tämän ja vähän myös edellisen alla oli
- 22 & 23. Vaatetta kaksi kerrosta.
Vielä oli nrojen 19-21 päällä
- virt.k. 373.* 24. Vaatetta, raitaista tuohen alla, joka kattoi kaikki edellä luetellut rintakoristukset ynnä seuraavat samoihin koristuksiin kuuluvat.
Torvien 16 ja 20 välillä oli
- Kuva 246.* 25. Hevosenkengänmuotoinen solki, - (valok.V.A.40:24) muotoinen, pronssinen; se oli ehkä nahkapauloilla yhdistetty sekä nroon 16 että 20:ään.
Soljen alla oli
- virt.k. 381.* 26. Vaatepalanen, eräasen luuhun takertunut ja näiden vieressä
27. Kirstunpohjalaudan palaan takertunutta mädäntynyttä vaatetta.
Nroon 17 luoteispuolella oli
- Kuva 249.* 28. Pronssinen solki, 46 mm. leveä, - muotoinen; 7 mm. leveä kaari on kuvitettu.
29. Tinasoljen tapainen, hajonnut tai hajomaisillaan oleva; sen alla on mätäneen nahkan tapaista, puuta y.m. Tämän itäpuolella oli
- Kuva 345.* 30. Brokaadinauha, 22 mm. leveä. Nroon 29 (valok.10401). pohjoispuolella taas oli
- Kuva 344.* 31. Brokaadinauha, 18 mm. leveä. Tämän pohjoispuolella oli (valok.10401).
- virt.k. 255.* 32. Hopeinen hevosenkengänmuotoinen solki, palasiin taittunut, samaa laatua kuin 2489: 232; soljen palkimeen on takertunut vähän vaatetta. - Soljen vieressä oli

2491. 33. Pääkallon palasia.
 Räisälän Melkein joka paikassa nrojen 15-33 pää-
 pitäjä. lä oli
34. Tuolta.
 Polttamattomien luiden jäännöksiä oli
 haudassa vähän, jaloista vain
35. Pari palaa reisi- eli sääriluista.
 Kertomuksessa II:lla merkitystä hautapai-
 kasta löydetyt:
36. Saviastiain palasia, 6 kappaletta.
37. Pieniä palaneita luupalasia, niiden seas-
 sa pari hammasta.
 Kertomuksessa III merkitystä hautapaikas-
 ta löydetyt:
 Ylempänä muita mullassa olivat 38-41.
38. Ketjukkannatin samaa laatua kuin 1638
 Aspelinin kuvateoksessa.
39. Pronssinen kupurasolki samaa laatua kuin
 1635 Aspelinin kuvateoksessa. Vaskinen pal-
 jin on pistetty läpi
40. Vaatepalasen, joka on koittanalla va-
 rustettu, ja on palkimen kantaan kiinnitet-
 ty nahkapaulan palanen.
41. Mosaikkihelmi, harmaa, valkealla kuvitet-
 tu.
 Haudan mullistetussa pohjoisosassa oli
 vain:
42. Luupalasia, muutamia: hampaita y.m. ja
43. Rautaketjunapalasia yhtä laatua kuin 2491:
 13, kaksi pientä ruostunutta palaa.
 Haudan eteläosassa olivat tuchien peit-
 täminä nrot 44-55.
44. Pronssihely, onton puolipallon muotoinen,
 kantasilmukalla varustettu, suultaan 19 mm.

Koll. 16/VII 1915
 E. P. K. A. S.

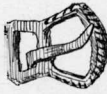

urt.k. 374.

Kuva 199.

urt.k. 286

Kuva 206

2491. leveä.
- Räisälän 45. Pronssihely, jotensakin samaa muotoa kuin (valok.V.A.56:22)
pitäjä. nro 1189 Aspelinin kuvateoksessa. Tämä on
Kuva 341. nähtävästi riippunut nahkapaulassa, joka oli
pujotettu läpi eläimen kuvan selän ja päät-
tyi solmuun. - Helyn alla oli
- art.k. 403.* 46. Vaatetta (2-niitistä?) ja tämän alla
- art.k. 381.* 47. Vaatetta (4-niitistä), raitaista ja luul-
tavasti paksumpaa kuin edellinen. Näiden al-
la oli tuohta.
- Kuva 354.* 48. Villavaatetta (2-niitistä?), johon on om-
meltu kiinni pronssilankakoristuksia, yhtä laa-
art.k. 357/48
" " 361
" " 403 tua kuin 2489:7 pitkä jono, joka ainakin
paikoittain on ollut 40 mm. leveä. Tämä on
luultavasti esiliinan pää. Siihen lienee kuu-
lunut myös
- art.k. 361.* 49. Pronssilankakierrospuutkia, 4 ä 6 mm. pak-
suja, joista toiset ovat olleet rihmoilla,
toiset nahkapauloilla kankaasen kiinnitettyjä.
Luultavasti nron 48 alla oli
- art.k. 381.* 50. Villavaatetta (4-niitistä), raitaista, kak-
sinkerroin ikäänkuin reunaksi käännettyä.
51. Edellisen ohella oli:
Kaksi luupalaa, luultavasti osia sääri-
luista.
52. Nahkapaulan palasia ja vähäsen karvan
kiheremiä.
- Kuva 178* 53. Kuvitetun tuohiesineen palasia, isoin
-muotoinen.
Lähellä pronssilankakoristeiden itäistä
päättä
- Kuva 208.* 54. Hopeinen filigramihelmi, -muotoinen,
11 mm. läpimitaltaan.
Pronssilankakoristuksien vieressä niiden
eteläpuolella oli
- art.k. 413.* 55. Paksua nahkaa, ehkä jäännöksiä jalkineis-
ta, useita palasia, joista muutamissa on om-

2491. pelun jälkiä.
- Räisälän Edellisien seurassa olivat arvattavasti
pitäjä. myös nrot 56-59.
- ort. 357x8* 56. Pronssilankakoristuksien palasia, yhtäläisiä kuin nrot 48 ja 49.
- Kuva 312* 57. Pieniä vaatepalasia.
58. Vyösolki, pronssinen, -muotoinen, (valok.V.A.61:2
35 mm. pitkä, 30 leveä.
- ort. k. 286.* 59. Iso rautaketjun pala, yhtä laatua kuin nro 43.
Nrojen 44-55 länsipuolella ja erillään niistä olivat 60-63.
- Kuva 5.* { 60. Veitsi, nykyään 130 mm. pitkä, josta lahonnut puuvarsi 60 ja terä 70 mm. Veitsi oli seuraavassa
61. Tuppi yhtä laatua kuin karjalaisten naisten tupet yleiseen, särkynyt; pronssilevyinen vanne tupen suussa on pykälöity. - Tupen alla ja kyljessä oli
- ort. k. 381.* 62. Neliniitistä raitaista vaatetta, yhtäläistä kuin 50; sitä oli 2 kerrosta, joista alimmainen on kahdesta yhteenommellusta palasta. Yläkerroksen reunassa on nyörintapainen koittana ja on eräessä pienemmässä vaatepalasessa villaisia ripsuja. Näiden vaatepalasien alla oli
- ort. k. 403.* 63. Kaksiniitistä vaatetta yhtä laatua kuin 48. Haudan eteläpäässä olivat
- Kuva 91.* { 64. Rautainen rengas, 67 mm. laaja, ynnä siihen silmukastaan liittynyt rauta -muotoiset.
65. Rautainen rengas, 55 a 56 mm. laaja ynnä siihen kääntösilmukastaan liittynyt hieno rauta, ehkä osa kuolainraudoista.
Edellisien yläpuolella oli
- ort. k. 266.* 66. Pronssinen putki, jotensakin yhtä laatua

2491. Räsälän pitäjä. kuin 2489:79; kylkisilmukoissa on kumpaisesakin pronssinen rengas, vaan ei enää mitään helyä.

Haudan itä- ja kaakkoispuolella oli

ort. k. 137. 67. Saviastiain palasia, 12 kapp., ainakin kahdesta astiasta.

2492. Räsälä. Hovinsaaren Hynnisien talon etelälounaisella puolella olevan pellon harjusta Th. Schvindtin kesällä 1886 esille kaivattamat esineet. (Katso Th. Schvindtin kertomusta Muinaistieteelliselle Toimikunnalle).

Ympyriäisestä pienemmästä kiviladelmasta löydettiin:

- ort. k. 24.*
1. Veitsenrauta, 111 mm. pitkä, josta terää 62 mm.
  2. Siera, neliskulmainen, harmaa, 70 mm. pitkä.
  3. Luupala, teräväpäinen.
- ort. k. 124.*
4. Saviastiain palasia, 29 kappaletta, erilaatuisia.
  5. Palaneita savipalasia, erimuotoisia, 5 kappaletta.

Neliskulmaisesta isommasta kiviladelmasta löydettiin:

- Kuva 425.*
6. Tulušrauta, -muotoinen, 90 mm. pitkä ja 33 leveä.
  7. Kovasin, kolmekulmainen, lähes 70 mm. pitkä.
- ort. k. 96.*
8. Kaksi vaskilevyä, jotka ovat liitetyt toisiinsa kolmella vaskilevystä tehdyllä liitenaulasilla.

9. Palanutta luuta.

ort. k. 119, 124, 127 ja 148. Kuvat 432, 440, 444, 448-457.

10. Saviastiain palasia, 74 kappaletta, jois-